

2024
**KIRJEITÄ
VAPAUDELLE**

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

**OPPILAAN MATERIAALI
VIESTEISSÄ ON VOIMAA**

SISÄLLYSLUETTELO

HENKILÖT..... 3

Neth Nahara, Angola	4
Kyung Seok Park, Etelä-Korea.....	5

IHMISOIKEUDET..... 6

Mitä ovat ihmisoikeudet?	7
YK:n yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus.....	8
Kansainväliset ihmisoikeussopimukset	8
Rauhanomainen kokoontumis- ja yhdistymisvapaus	8
Oikeus elämään, henkilökohtaiseen vapauteen ja turvallisuuteen.....	9
Oikeus yhdenvertaisuuteen ja syrjimättömyyteen sekä yhtäläiseen lain suojaan.....	9
Oikeus vapauteen kidutuksesta ja muusta pahoinpitelystä	10
Sanan- ja mielipiteenvapaus.....	10
Mielivaltaisen pidätyksen ja vangitsemisen kieltö	11
Tiivistelmä yk:n yleismaailmallisesta ihmisoikeusjulistuksesta .	12

KIRJEIDEN JA SOLIDAARISUUSVIESTIEN

KIRJOITTAMINEN..... 13

Kirjeen kirjoitusohjeet.....	14
Usein kysyttyä	16
Eritelty esimerkkikirje.....	17
Vetoomuskirje Neth Naharan puolesta	18
Vetoomuskirje Kyung Seok Park puolesta	19
Solidaarisuusviestiohjeet	20
Solidaarisuusviesti Neth Naharalle.....	21
Solidaarisuusviesti Kyung Seok Parkille	22

SANASTO

SUOMI – ENGLANTI..... 23

A close-up photograph of a person's hand holding a blue pen, poised to write on a document. The document features technical drawings or architectural plans. The entire image is overlaid with a semi-transparent blue filter. In the center, there is a bright orange rectangular box containing the word "HENKILÖT" in white, bold, uppercase letters.

HENKILÖT

NETH NAHARA

ANGOLA

(ANA DA SILVA MIGUEL)

VANKILASSA, KOSKA KRITISOI PRESIDENTTIÄ TIKTOKISSA

Elämä Angolassa oli turhauttavaa ja vaikeaa **ANA DA SILVA MIGUELILLE**, 32-vuotiaalle laulajalle ja kahden pienen lapsen äidille. Miten maa, jolla on niin paljon mahdollisuuksia, voi antaa niin monen kansalaisensa elää köyhyydessä?

Ana kyllästyi koulujen, työpaikkojen ja vaihtoehtojen puutteeseen ja aloitti esiintymisen *TikTokissa*. Hänestä tuli “**NETH NAHARA**”, sosiaalisen median vaikuttaja ja kommentaattori. Neth Nahara jakoi seuraajilleen tarinoita elämästään, hyvistä ja huonoista ajoista. Hänen esiintymisensä oli kuplivaa, hän oli hauska eikä pelännyt puhua suoraan. Neth Nahara kannusti naisia kouluttautumaan ja itsenäistymään. Hän kertoi myös rohkeasti, että hän on HIV-positiivinen ja neuvoi, miten pysyä terveenä.

12. elokuuta 2023 Neth esiintyi live-lähetyksessä TikTok-kanavallaan ja kritisoi avoimesti Angolan presidenttiä João Lourencoa. Heti seuraavana päivänä Neth pidätettiin kotonaan Luandassa, Angolan pääkaupungissa.

Hänet tuomittiin pikaisessa oikeudenkäynnissä kuudeksi kuukaudeksi vankeuteen. 27. syyskuuta vankeusaika pidennettiin kahteen vuoteen.

Angolan viranomaiset käyttävät kiistanalaista lakia (rikoslain 333. pykälää) hiljentääkseen Nethin kaltaiset kriittiset äänet. Laki hyväksyttiin koronapandemian aikana, kun ihmiset Angolassa lähtivät kaduille ilmaisemaan tyytymättömyyttään presidentin johtamiseen. Laki määrittelee presidentin “loukkaamisen” rikokseksi.

Mielivaltaisen pidätyksensä aikana Neth ei ensimmäiseen kahdeksaan kuukauteen saanut HIV:n hoitoon tarvitsemiaan päivittäisiä lääkkeitä. Vasta hänen asianajajansa toistuvien pyyntöjen jälkeen lääkkeet lopulta annettiin hänelle. Neth Nahara ja muut, jotka uskaltavat puhua, joutuvat mielivaltaisesti pidätetyiksi ja kaltoinkohdelluiksi.

Vaadi Angolan viranomaisia vapauttamaan Neth Nahara välittömästi ja ehdoitta.

KYUNG SEOK PARK

📍 ETELÄ-KOREA

”UNELMOIN MAAILMASTA, JOSSA KETÄÄN EI JÄTETÄ”

Aktivisti **KYUNG SEOK PARK** vaatii, että vammaisten oikeudet tunnustetaan täysimittaisesti Etelä-Koreassa. Hän on osallistunut rauhanomaisiin mielenosoituksiin, joissa vaaditaan julkisen rahoituksen lisäämistä, jotta vammaisten pääsy joukko-liikenteeseen ei olisi erittäin vaikeaa tai jopa vaarallista. Viranomaiset ovat koettaneet tukahduttaa mielenosoituksia kohtuuttomalla voimankäytöllä, ja aktivisteja vastaan on nostettu useita kanteita. Huolimatta häneen kohdistetusta häirinnästä ja väkivallasta Kyung Seok jatkaa aktiivista toimintaansa.

Ennen riippuliito-onnettomuuden aiheuttamaa alaraajahalvausta Kyung Seok Park ei ollut koskaan ajatellutkaan vammaisten ihmisten elämää. Onnettomuuden sattuessa elokuussa 1983 hän oli 22-vuotias ja hänellä oli kiire opiskella, soittaa kitaraa ja pitää hauskaa ystäviensä kanssa.

Yrittäessään elää elämäänsä ihmisenä, jolla on vamma, Kyung Seok huomasi pian, että vammaisten arki Etelä-Koreassa oli sietämättömän vaikeaa, jopa vaarallista. Hänen uransa aktivistina alkoi.

Kyung Seok edustaa vammaisten oikeuksia ajavaa *Solidarity Against Disability Discrimination* (SADD) -liikettä. Hän keskittyy aktivismissaan erityisesti julkiseen liikenteeseen. Jos julkisen liikenteen esteitä ei poisteta, vammaiset eivät voi osallistua täysimittaisesti kaikkiin elämän osa-alueisiin,

esimerkiksi matkustaa töihin tai kouluun ja asua itsenäisesti. Monet pyörätuolia käyttävät ihmiset ovat kuolleet tai loukkaantuneet Soulessä käytössään vaarallisia pyörätuolihissejä juna- ja metroasemilla.

Kyung Seok ja SADD-aktivistit vaativat lisäystä budjettiin, jotta vammaisten oikeudet toteutuisivat. He aloittivat vuonna 2021 rauhanomaiset mielenosoitukset, joissa useat pyörätuolin käyttäjät nousivat metrojuniin ja poistuivat niistä kiireisinä ruuhka-aikoina. Soulin viranomaiset ovat reagoineet mielenosoituksiin negatiivisesti, jopa väkivaltaisesti. Poliisi on tukahduttanut mielenosoituksia ja raahannut mielenosoittajia ulos asemilta.

Poliitikot ovat mustamaalauskampanjoissaan leimanneet vammaisaktivistit häiriköiksi. Soulin kaupunginhallitus on nostanut useita kanteita rauhanomaisia mielenosoittajia vastaan yrittäen näin tukahduttaa heidän aktivisminsa. Poliisi ja Soulin metron henkilökunta lähes kuristivat Kyung Seok Parkin rauhanomaisen mielenosoituksen aikana, ja häntä vastaan on nostettu useita oikeusjuttuja. Hän jatkaa taisteluaan ja julistaa: ”Me kieltäydymme odottamasta enää. Vaadimme maailmaa, jossa ketään ei jätetä jälkeen.”

Vaadimme Soulin pormestaria suojelemaan vammaisten oikeuksia ja oikeutta rauhanomaiseen kokoontumiseen.

IHMISOIKEUDET

MITÄ OVAT IHMISOIKEUDET?

Kaikki ihmiset syntyvät vapaina ja tasa-vertaisina arvoltaan ja oikeuksiltaan. Heille on annettu järki ja omatunto, ja heidän on toimittava toisiaan kohtaan veljeyden hengessä.

– YK:n ihmisoikeuksien julistus, 1. artikla

Ihmisoikeuksilla tarkoitetaan jokaiselle ihmiskunnan jäsenelle yhtäläisesti kuuluvia oikeuksia. Niiden tavoitteena on turvata jokaiselle ihmiselle ihmisarvoinen elämä, perustoimeentulo ja taata yhteiskunnalliset osallistumismahdollisuudet. Ihmisoikeudet kuuluvat jokaiselle ihmiselle ja ovat voimassa kaikkina aikoina ja kaikkialla henkilön taustasta, kansalaisuudesta, vakaumuksesta tai yhteiskunnallisesta asemasta riippumatta. Kaikilla ihmisillä on oikeuksien lisäksi myös velvollisuus kunnioittaa muiden oikeuksia. Ketään ei esimerkiksi saa syrjiä, sillä se loukkaisi ihmisoikeus-sopimuksessa olevaa syrjinnän kieltoa. Ihmisoikeudet on turvattu YK:n yleismaailmallisessa ihmisoikeuksien julistuksessa sekä useissa kansainvälisissä sopimuksissa.

IHMISOIKEUDET OVAT:

Yleismaailmallisia

Ne kuuluvat kaikille maailman ihmisille, kaikkina aikoina ja kaikkialla.

Luovuttamattomia

Ihminen ei voi menettää oikeuksiaan sen enempää kuin lakata olemasta ihminen. Oikeuksia ei voi luovuttaa pois edes omasta vapaasta tahdosta.

Erottamattomia

Ne riippuvat toisistaan siten, että yhden oikeuden edistämällä on suotuisia vaikutuksia muiden oikeuksien toteutumiseen. Vastaavasti ihmisoikeusloukkaukset vaikuttavat usein kielteisesti muiden oikeuksien toteutumiseen.

Perustavanlaatuisia

Vain kaikkein tärkeimmiksi katsotut oikeudet on nimetty ihmisoikeuksiksi.

KANSAINVÄLISET IHMISOIKEUSSOPIMUKSET

Ihmisoikeudet suojelevat ihmisiä ja luovat täten velvoitteita valtion johdolle, hallitukselle ja viranhaltijoille. Ihmisoikeussopimukset ovat valtioiden solmimia kansainvälisiä sopimuksia. Kun valtio ratifioi, eli lopullisesti hyväksyy, vahvistaa ja saattaa voimaan, sopimuksen, se sitoutuu ottamaan vastuulleen sopimuksessa määritellyt velvoitteet. Valtioiden on kunnioitettava yksilöiden oikeuksia, suojeltava niitä sekä edistettävä oikeuksien toteutumista käytännössä. Suurin osa maailman valtioista on sitoutunut kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin.

YK:N YLEISMAAILMALLINEN IHMISOIKEUKSIEN JULISTUS (ENGL. UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS)

YK hyväksyi yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistuksen toisen maailmansodan jälkeen vuonna 1948. Julistus on ensimmäinen kansainvälisesti laadittu kattava luettelo ihmisoikeuksista ja siinä on 30 artiklaa eli kohtaa. Näitä ovat esimerkiksi oikeus elämään, vapauteen ja turvallisuuteen, vapaus orjuudesta, kidutuksen kieltäminen, oikeus turvapaikkaan, oikeus avioliittoon ja perheeseen, mielipiteen ja sananvapaus sekä oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin.

Ihmisoikeusjulistus on kirjaimellisesti julistus, eikä se siksi velvoita valtioita oikeudellisesti. Sen poliittinen ja moraalinen vaikutusvalta on kuitenkin huomattavan suuri. Hyväksymisestä lähtien julistus on toiminut kansainvälisen ihmisoikeusjärjestelmän perustana. Sen pohjalta on laadittu useita sitovia sopimuksia, mukaan lukien YK:n kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskeva yleissopimus; taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskeva yleissopimus sekä kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen ja halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastainen yleissopimus. Ihmisoikeuksista on näin ollen tullut osa kansainvälistä oikeutta.

RAUHANOMAINEN KOKOONTUMIS- JA YHDISTYMISVAPAAUS

- 1. Kaikilla on oikeus rauhanomaiseen kokoontumis- ja yhdistymisvapauteen.*
- 2. Ketään ei saa pakottaa liittymään mihinkään yhdistykseen.*

–YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus, artikla 20.

YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus takaa meille jokaiselle oikeuden kokoontua ja muodostaa yhdistyksiä. Rauhanomainen kokoontumisvapaus tarkoittaa oikeutta kokoontua yhteen julkisilla paikoilla yhteisellä asialla. Kokoontumiset voivat olla esimerkiksi kokouksia, lakkoja tai mielenilmauksia. Oikeus tarkoittaa sitä, että henkilöllä on oikeus kokoontua rauhanomaisesti muiden kanssa ilman, että hänen tarvitsee pelätä pidätystä tai poliisin häirintää. Viranomaisilla on velvollisuus helpottaa rauhanomaisten kokoontumisten järjestämistä ja poliisin täytyy taata sekä mielenosoituksen osallistujien että yleisön turvallisuus.

Oikeus rauhanomaiseen kokoontumis- ja yhdistymisvapauteen on taattu myös seuraavassa sopimuksessa:

§ YK:n kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskeva yleissopimus 21. artikla

OIKEUS ELÄMÄÄN, HENKILÖKOHTAISEEN VAPAUTEEN JA TURVALLISUUTEEN

Kullakin yksilöllä on oikeus elämään, vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen.

–YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus, artikla 3.

Meillä jokaisella on oikeus elämään sekä oikeus elää vapaana ja turvassa. Tämä tarkoittaa, että jokaisen elämää tulee kunnioittaa, eikä ketään saa tappa. Ilman oikeutta elämään muitakaan ihmisoikeuksia ei olisi. Ihmisen vapautta saa rajoittaa vain tarkoin määritellyissä tilanteissa, kuten esimerkiksi rangaistuksena tietyistä rikoksista. Valtioiden tulee myös varmistaa, että jokaisella ihmisellä on mahdollisuus elää ilman pelkoa esimerkiksi väkivallasta tai muusta turvattomuudesta.

Oikeus elämään, henkilökohtaiseen vapauteen ja turvallisuuteen on taattu myös seuraavassa sopimuksessa:

- § YK:n kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskeva yleissopimus 6. artikla
- § YK:n kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskeva yleissopimus 9. artikla

OIKEUS YHDENVERTAISUUTEEN JA SYRJIMÄTTÖMYYTEEN SEKÄ YHTÄLÄISEEN LAIN SUOJAAN

Jokainen on oikeutettu kaikkiin tässä julistuksessa esitettyihin oikeuksiin ja vapauksiin ilman minkäänlaista rotuun, väriin, sukupuoleen, kieleen, uskontoon, poliittiseen tai muuhun mielipiteeseen, kansalliseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, omaisuuteen, syntyperään tai muuhun tekijään perustuvaa erotusta.

–YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus, artikla 2.

Meillä jokaisella on oikeus yhdenvertaiseen kohteluun. Tämä tarkoittaa, että meillä kaikilla on oikeus kaikkiin ihmisoikeuksiin riippumatta siitä, miltä näytämme, mistä tulemme, mitä puhumme, teemme tai ajattelemme tai ketä rakastamme. Ketään ei saa syrjiä mistään henkilöön perustuvasta syystä. Syrjinnän kieltö tarkoittaa, että valtiolla on vastuu varmistaa, etteivät sen toimet suoraan tai välillisesti syrji mitään tiettyä ihmisryhmää tai aiheuta ihmisille enemmän haittaa kuin muille. Syrjinnän vastakohta on yhdenvertaisuus.

Se tarkoittaa, että oikeuksien toteutumiseksi on tärkeää huomioida jokaisen yksilön lähtökohdat ja niiden tuomat mahdollisuudet tai rajoitukset liittyen oikeuksien käyttöön. Syrjityssä asemassa olevaa yksilöä tai ryhmää voidaan auttaa erityistoimin, jotta he voisivat käyttää oikeuksiaan samalla tavalla kuin muut.

Syrjinnän kieltö on taattu myös seuraavissa sopimuksissa:

- § YK:n kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskeva yleissopimus 26. artikla
- § YK:n taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskeva yleissopimus 2. artikla

OIKEUS VAPAUTEEN KIDUTUKSESTA JA MUUSTA PAHOINPITELYSTÄ

Ketään ei saa kiduttaa eikä kohdella tai rangaista julmasti, epäinhimillisesti tai alentavasti.

–YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus, artikla 5.

Meillä jokaisella on oikeus elää vapaana kidutuksesta ja muusta epäinhimillisestä kohtelusta. Kidutuksen kieltäminen on ehdoton, eikä siitä saa poiketa missään tilanteessa. Kidutus on vakava ihmisoikeusloukkaus, joka aiheuttaa uhrille voimakasta henkistä ja/tai ruumiillista kipua, kärsimystä ja nöyryytystä. Kidutukseksi tai muuksi julmaksi kohteluksi lasketaan myös esimerkiksi huonot vankilaolosuhteet, lääkäriin pääsyn estäminen, tarvittavien lääkkeiden kieltäminen ihmiseltä tai niiden pakotettu ottaminen.

Kidutuksen kieltäminen on taattu myös seuraavassa sopimuksessa:

§ YK:n kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskeva yleissopimus 7. artikla

SANAN- JA MIELIPITEENVAPAUS

Jokaisella on oikeus mielipiteen- ja sananvapauteen; tähän sisältyy oikeus häiritsemättä pitää mielipiteensä sekä oikeus rajoista riippumatta hankkia, vastaanottaa ja levittää tietoja kaikkien tiedotusvälineiden kautta.

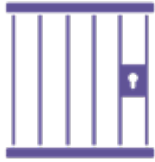
–YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus, artikla 19.

YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus suojelee oikeutta sanan- ja mielipiteenvapauteen. Sanan- ja mielipiteenvapaus takaa meille kaikille oikeuden pitää mielipiteitä ja ilmaista niitä vapaasti, ilman valtion puuttumista. Tähän vapauteen kuuluu oikeus ilmaista mielipiteitä mielenosoituksissa tai kirjoitusten, median, internetin tai taiteen avulla. Sanan- ja mielipiteenvapaus on tärkeä oikeus kaikissa yhteiskunnissa.

Ihmisoikeussopimukset sallivat rajoittaa sananvapautta vain rajatuissa tapauksissa. Useissa maissa esimerkiksi rasistinen tai muuten syrjivä puhe on laissa kielletty. Sananvapautta saa rajoittaa vain sellaisissa tilanteissa, joissa se on välttämätöntä. Välttämättömiä syitä voivat olla esimerkiksi ihmisten tai ihmisryhmien suojeleminen, kansallinen turvallisuus, yleinen järjestys, kansanterveys tai moraali.

Sanan- ja mielipiteenvapaus on taattu myös seuraavissa sopimuksissa:

§ YK:n kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskeva yleissopimus 19. artikla

MIELIVALTAISEN PIDÄTYKSEN JA VANGITSEMISEN KIELTO

Ketään ei saa mielivaltaisesti pidättää, vangita tai ajaa maanpakoon.

–YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus, artikla 9.

Meillä jokaisella on oikeus tulla kohdelluksi oikeudenmukaisten lakien puitteissa, eikä vapauttamme saa rajoittaa ilman lakiin perustuvaa perustetta. Mielivaltainen vangitseminen tai pidätys viittaavat tilanteisiin, joissa henkilö on vangittu tai pidätetty ilman lakiin perustuvaa syytä. Mielivaltaisiksi pidätyksiksi ja vangitsemisiksi katsotaan myös kansallisen lainsäädännön sallimat tilanteet, joissa kansallinen lainsäädäntö on ristiriidassa kansainvälisten ihmisoikeusnormien kanssa. Tällöin laki on esimerkiksi epämääräinen, liian laaja, tai se loukkaa muita ihmisoikeuksia, kuten sananvapautta, kokoontumisvapautta, uskonnon ja omantunnon vapautta tai syrjimättömyyttä. Pidätyksestä tai vangitsemisesta voi myös tulla mielivaltainen, jos pidätetyn henkilön oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin loukataan.

Mielivaltaisen pidätyksen ja vangitsemisen kieltö on taattu myös seuraavassa sopimuksessa:

§ YK:n kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskeva yleissopimus 9. artikla

LIITE: TIIVISTELMÄ YK:N YLEISMAAILMALLISESTA IHMISOIKEUSJULISTUKSESTA

KANSALAIISOIKEUDET JA -VAPAUDET

Oikeus elämään, vapaus kidutuksesta ja orjuudesta, mielipiteen- ja uskonnonvapaus, oikeus syrjimättömyyteen.

1. Kaikki ihmiset syntyvät vapaina ja tasavertaisina arvoltaan ja oikeuksiltaan
2. Syrjinnän kieltö
3. Oikeus elämään, vapautteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen
4. Orjuuden ja pakkotyön kieltö
5. Kidutuksen kieltö
6. Oikeus kansalaisuuteen

LAILLISET OIKEUDET

Syyttömyys, kunnes toisin todistetaan, oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja kieltö tulla pidätetyksi mielivaltaisesti, vangita tai ajaa maanpakoon.

7. Oikeus tulla tunnustetuksi henkilönä
8. Tasavertaisuus lain edessä
9. Oikeus hyvitykseen, mikäli oikeuksia on loukattu
10. Kieltö pidättää tai vangita mielivaltaisesti, tai ajaa maanpakoon
11. Oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin
12. Syytön kunnes laillisessa oikeudenkäynnissä toisin todistetaan
13. Oikeus turvapaikkaan

SOSIAALISET OIKEUDET

Oikeus opetukseen, oikeus perustaa perhe, oikeus terveydenhuoltoon ja vapaa-aikaan.

14. Oikeus yksityis- ja perhe-elämän suojaan
15. Oikeus liikkua vapaasti ja valita asuinpaikka valtion sisällä
16. Oikeus solmia avioliitto ja perustaa perhe
17. Oikeus lepoon ja vapaa-aikaan
18. Oikeus opetukseen

TALOUDELLISET OIKEUDET

Oikeus omaisuuteen, työhön, asuntoon ja riittävään elintasoon.

19. Oikeus omaisuuteen
20. Oikeus sosiaaliturvaan
21. Oikeus työhön
22. Oikeus riittävään elintasoon

POLIITTISET OIKEUDET

Oikeus osallistua poliittiseen päätöksentekoon ja oikeus rauhanomaiseen kokoontumis- ja yhdistymisvapauteen.

23. Ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus
24. Oikeus mielipiteen- ja sananvapauteen
25. Oikeus rauhanomaiseen kokoontumis- ja yhdistymisvapauteen
26. Oikeus osallistua julkiseen toimintaan ja poliittiseen päätöksentekoon

SIVISTYKSELLISET OIKEUDET

Oikeus osallistua yhteiskunnan sivistyselämään.

27. Oikeus osallistua yhteiskunnan sivistyselämään
28. Oikeus kansainväliseen järjestykseen, jonka puitteissa nämä oikeudet ja velvollisuudet voivat toteutua
29. Velvollisuus kunnioittaa muiden oikeuksia
30. Mitään näitä julistuksessa mainittuja oikeuksia ei saa ottaa pois

A photograph of two people from behind, holding up bunches of white flowers. They are standing in front of a multi-story building at night. The image has a blue color overlay. The text 'KIRJEET JA SOLIDAAARISUUSVIESTIT' is overlaid in white on a blue background.

**KIRJEET
JA SOLIDAAARISUUSVIESTIT**

KIRJEIDEN JA SOLIDAARISUUSIVESTIEN KIRJOITTAMINEN

Kirjeiden kirjoittamiseen olisi hyvä varata aikaa vähintään 25 minuuttia. Oppilaat eivät usein ole aikaisemmin kirjoittaneet vastaavalaisia kirjeitä viranomaisille. Olemme koonneet seuraavat ohjeet helpottamaan tehtävää. Ohjeita ei kuitenkaan tule tuijottaa liikaa. Tärkeintä on, että oppilaat kirjoittavat kirjeen tavalla, joka heille itselleen tuntuu luonnolliselta. Persoonallisilla viesteillä on usein suurin vaikutus. **Huomioikaa, että kirjeissä tulee käyttää asiallista ja kunnioittavaa kieltä.**

Näin kirjoitat vaikuttavan ja vetoavan kirjeen ihmisoikeuksien puolesta:

1. Tuo kirjeessäsi esille:

- Kenen puolesta kirje kirjoitetaan?
- Mitä hänelle on tapahtunut?
- Miksi tapahtunut on loukannut hänen ihmisoikeuksiaan?
- Mitä vaadit tilanteen muuttamiseksi?

2. Käytä kirjeessäsi kunnioittavaa ja rauhallista sävyä. Ihmisoikeusloukkaukset tuntuvat usein järjettömiltä, mutta haluamme, että meidät otetaan vakavasti. Kunnioita kirjeen vastaanottajaa.

3. Käytä kirjeissäsi Amnestyn antamia vaarassa olevaan yksilöön tai ryhmään liittyviä ohjeistuksia ja tietoja. Faktat auttavat lukijaa tunnistamaan tapauksen, josta kirjoitat.

4. Käytä omaa ääntäsi. Vaatimuksemme vahvistuvat kun useat eri ihmiset esittävät ne omasta näkökulmastaan. Voit sisällyttää viestiisi omaan elämäsi liittyvän viittauksen, kuten ”Kahden lapsen äitinä tiedän...” tai ”Opiskelijana koen, että...” Esitä Amnestyn vaatimukset omien tunteidesi ja sanojesi kautta.

5. Perustele vaatimuksesi vedoten kansainväliseen oikeuteen, älä poliittisiin mielipiteisiin. Ihmisoikeudet perustuvat kansainväliseen oikeuteen ja sopimukseen, sekä niistä juontuviin velvollisuuksiin. Poliittisten väittämien ja argumenttien esittäminen ei ole tehokasta. Päinvastoin, siitä saattaa joskus olla enemmän haittaa kuin hyötyä.

6. Kirjoita siitä, miten ihmisoikeustilanne voi muuttua paremmaksi. Voit esimerkiksi viitata sellaisiin kohdemaan perinteisiin, jotka voisivat edesauttaa ihmisoikeuksien toteutumista. Yritä rohkaista lukijaasi tukemaan ihmisoikeuksia.

7. Ilmaise henkilökohtaista kiinnostusta kirjeesi kohdemaahan. Jos olet vierailut kyseisessä maassa tai tutustunut sen kulttuuriin tai historiaan, kerro siitä kirjeessäsi. Vältä vertailua esimerkiksi Suomen ja vastaanottajan maan välillä. Ihmisoikeusloukkauksia tapahtuu kaikkialla maailmassa, eikä maiden välinen vertailu ole tarpeellista.

8. Pidä kirjeesi ytimekkäänä. Suurin osa vetoomuskirjeistä mahtuu yhdelle sivulle. Jopa kahden tai kolmen virkkeen pituinen kirje voi olla hyvin tehokas.

9. Allekirjoita kirjeesi omalla nimelläsi. Voit allekirjoittaa pelkällä etunimellä. Voit myös kirjoittaa kirjeeseen koulusi nimen ja yhteystiedot.

10. Joskus saatat saada vastauksen kirjeeseesi. Toivomme, että lähetät vastauksesta kopion Amnestylle osoitteeseen Hietaniemenkatu 7 A, 00100 Helsinki.

USEIN KYSYTTYÄ

USEIN KYSYTTYÄ

Miksi minun tulee kirjoittaa juuri näille henkilöille?

Tällä kertaa pyydämme sinua kirjoittamaan Angolan presidentille ja Soulin pormestarille Etelä-Koreassa. He ovat Amnestyn tutkimuksen mukaan avainasemassa muutosten aikaansaamiseksi.

Kuinka paljon tietoja minun tulee antaa itsestäni? Onko kirjeiden allekirjoittaminen vaarallista? Voiko valtio, jonne lähetin kirjeeni, evätä minulta maahan pääsyn?

Voit itse päättää mitä haluat kertoa itsestäsi. Kirjoittamalla kirjeeseen nimesi osoitat, että kirjeesi on aito ja henkilökohtainen. Voit halutesasi kirjoittaa myös pelkällä etunimellä.

Tuhannet Amnestyn tukijat allekirjoittavat kirjeitä ongelmitta. Jos sinulla on läheisiä yhteyksiä maahan yksityishenkilönä tai työsi puolesta, voit varmuuden vuoksi jättää tuota maata koskevan kirjeen kirjoittamisen väliin.

Tuleeko minun mainita Amnesty International kirjeessäni?

Voit itse päättää, haluatko kirjoittaa yksityishenkilönä vai osana Amnestyn kansainvälistä kampanjaa.

Pitäisikö minun kirjoittaa kirjeeni käsin?

Sekä koneella kirjoitettu teksti että käsin kirjoitettu teksti käyvät hyvin. Tärkeintä on, että kirjoitat kirjeen ja halutessasi lähetät sen.

Kannattaako minun kirjoittaa vieraalla kielellä?

Kannustamme sinua kirjoittamaan vieraalla kielellä. Jos se tuntuu vaikealta, voit kirjoittaa myös omalla äidinkielelläsi. Mallikirjeistä (s. 34-35) sekä sanastosta (s. 39) löytyy apua vieraalla kielellä kirjoittamiseen.

Mitä kirjeen lähettämisen jälkeen tapahtuu?

Joskus kirjeisiin saattaa tulla vastauksia, mutta juuri sinun kirjeeseesi ei välttämättä vastata. Sillä on silti merkitystä. Jos kirjeeseesi vastataan, pyydämme sinua lähettämään Amnesty Internationalille kopion vastauksesta.

Mistä saan jatkossa lisätietoa ihmisistä, joiden puolesta kirjeitä kirjoitetaan?

Amnesty International Suomen osasto lähettää kiitosviestin kouluille vuonna 2025. Viestissä kerrotaan, kuinka laajasti kirjemaratonin otettiin osaa, sekä tuloksista, joita kirjemaratonilla on siihen mennessä saavutettu.

Paljonko kirjeen postitus maksaa?

Kirjeet ja kortit lähetetään Amnesty Internationalin Suomen osaston toimistolle, joka toimittaa ne eteenpäin vastuuviranomaisille ja asianomaisille. Voit lähettää kirjeet ja kortit veloituksetta (eli ilman postimerkkiä) Amnestyille kirjoittamalla lähetykseen osoitteen: Koulujen kirjemaraton, Amnesty International, Tunnus 5007696, 00003 Vastauslähetys.

Voit myös ladata viestit sähköisesti pilvipalveluun, jos koulullanne on sellainen käytössä. Lähetäthän linkin myös meille osoitteeseen: emma.aman@amnesty.fi.

ERITELTY ESIMERKKIKIRJE

Tätä esimerkkikirjettä voi käyttää virallisen vetoomuskirjeen mallina.

1. Virallinen titteli ja vastaanottajan osoite
2. Kirjeen päivämäärä
3. Virallinen tervehdys
4. Johdanto, joka kertoo kirjeen tarkoituksen
5. Kirjoittajan toivomat toimenpiteet ja kirjeen seuraus
6. Tarkka kuvaus toimista, joita tarvitaan
7. Virallinen allekirjoitus
8. Allekirjoituksesi – sillä voi olla enemmän vaikutusta kuin arvaatkaan!

- 1 H.E. Hun Sen Prime Minister Kingdom of Cambodia 2 9 May 2012
41 Russian Federation Blv
Phnom Penh
Cambodia
- 3 Dear Prime Minister,
- 4 I am writing to express my grave concern regarding the arbitrary arrest and mistreatment of 13 women human rights defenders in Phnom Penh on May 22, 2012.
- 5 I respectfully urge the Cambodian government to vacate these convictions and release these 13 women, who have been imprisoned solely for expressing their views and engaging in peaceful assembly.
- 6 I call on the Cambodian government to unconditionally release these women immediately. Finally, I ask the Cambodian government to take the necessary steps to protect the fundamental rights to freedom of expression and peaceful assembly in Cambodia.
- Thank you for your attention to these urgent matters.
- 7 Sincerely,
- 8 Alex Citizen

ESIMERKKILAUSEITA:

I am concerned...
- Olen huolissani...

As a young person myself ...
- Nuorena ihmisenä...

ESIMERKKILAUSEITA:

I feel that the human rights of Ana da Silva Miguel are not respected because...

- Minusta tuntuu, että Ana da Silva Miguelin oikeuksia ei kunnioiteta koska...

HUOMIO!

Mainitse Angolan presidentille osoitetussa kirjeessä Neth Naharan virallinen nimi **Ana da Silva Miguel.**

VETOOMUSKIRJE NETH NAHARAN PUOLESTA

President of Angola
Palácio Presidencial
Cidade Alta
Rua 17 de Setembro
Luanda
Angola

Sinun nimesi
(voit kirjoittaa tähän koulusi osoitteen tai ryhmän)

Teidän korkeutenne, / Your Excellency,

1. Kerro jotain, joka tekee kirjeestä henkilökohtaisen. Voit kertoa, miksi olet huolissasi Ana da Silva Miguelin tilanteesta, joka myös Neth Naharana tunnetaan. Voit myös kertoa jotain itsestäsi.
2. Kerro viestissä Neth Naharan kohteluun liittyvistä epäkohdista. Voit myös kertoa miksi hänen oikeuksiaan ei mielestäsi kunnioiteta.
3. Kerro, että haluat Angolan viranomaisten...

VAATIMUKSET SUOMEKSI

vapauttavan Ana da Silva Miguelin välittömästi ja ehdoitta, koska hänen tuomionsa ja mielivaltainen pidätyksensä johtuvat yksinomaan siitä, että hän on rauhanomaisesti harjoittanut ihmisoikeuksiaan, myös sananvapauttaan.

VAATIMUKSET ENGLANNIKSI

Ana da Silva Miguel is immediately and unconditionally released, since her conviction and ongoing arbitrary detention stem solely from the peaceful exercise of her human rights, including the right to freedom of expression.

Kunnioitavasti/
Yours Sincerely,
Nimesi

VETOOMUSKIRJE KYUNG SEOK PARKIN PUOLESTA

Mayor of Seoul
6F, Seoul Metropolitan Government
110 Sejong-daero
Jung-gu
Seoul 04524
Republic of Korea

Sinun nimesi
(Voit kirjoittaa tähän
koulusi osoitteen tai ryhmän)

ESIMERKKILAUSEITA:

I am concerned ...
– Olen huolissani...

As a young person myself ...
– Nuorena ihmisenä...

ESIMERKKILAUSEITA:

*I feel that the human rights of
Kyung Seok Park are not
respected because...*

– Minusta tuntuu, että
Kyung Seok Parkin oikeuksia
ei kunnioiteta koska...

Arvoisa Soulin pormestari, / Dear Mayor of Seoul,

1. Kerro jotain, joka tekee kirjeestä henkilökohtaisen. Voit kertoa, miksi olet huolissasi tavasta, jolla Kyung Seok Parkia ja vammaisia ihmisiä kohdellaan. Voit myös kertoa jotain itsestäsi.
2. Kerro viestissä Kyung Seok Parkin tekemästä työstä ja miksi se on mielestäsi tärkeää. Voit myös kertoa miksi Kyung Seokin oikeuksia ei mielestäsi kunnioiteta.
3. Kerro, että haluat Soulin pormestarin...

VAATIMUKSET SUOMEKSI

varmistavan ihmisten oikeuden rauhanomaiseen kokoontumiseen lopettamalla laiton voimankäyttö ja oikeudelliset kostotoimet Kyung Seok Parkia ja SADD-järjestön aktivisteja vastaan. Heidän on saatava kampanjoida sellaisen maailman puolesta, jossa vammaiset ihmiset voivat osallistua täysimittaisesti kaikkiin elämänalueisiin.

VAATIMUKSET ENGLANNIKSI

ensure the right to freedom of peaceful assembly by stopping the use of unlawful force against Kyung Seok Park and SADD activists, dropping all litigation against them, and ending the media smear campaign so activists may continue campaigning for a world where people with disabilities can fully participate in all aspects of life.

Kunnioittavasti/
Yours Sincerely,
Nimesi

SOLIDAARISUUSVIESTIOHJEET

Solidaarisuusviestejä kirjoitetaan suoraan ihmisoikeusloukkauksia kokeneille ihmisille. Viesteillä on tarkoitus osoittaa heille tukea ja kertoa, että heitä ajatellaan. Monet viestejä vastaanottaneet ihmiset ovat kertoneet niiden antaneen heille rohkeutta ja toivoa vaikeissakin tilanteissa.

Koska solidaarisuuskortit on tarkoitettu ihmisten tueksi ja kannustukseksi, on niiden kohdalla toivottavaa, että viestit kirjoitetaan ohjeessa mainituilla kielillä. Kielivaatimus ei kuitenkaan ole ehdoton, joten kannustavia viestejä voi kirjoittaa myös suomeksi tai millä tahansa muulla kielellä; tärkeintä on, että kirjeitä ja kortteja syntyy.

Mikäli solidaarisuuskorttien kirjoittaminen tuntuu vaikealta ja aikaa on, voitte miettiä yhdessä luokan kanssa, mitä haluaisitte sanoa. Voit kysyä oppilailta seuraavia kysymyksiä ja kirjoittaa heidän vastauksensa taululle:

- Mikä saisi vastaanottajan tuntemaan itsensä vahvemmaksi?
- Miten voitte näyttää viestillä, että tuette viestin vastaanottajaa?
- Miten voitte ilmaista viestissänne, että uskotte ihmisoikeuksien kunnioittamisen olevan tärkeää?
- Miten voitte osoittaa tukea ja luoda toivoa käyttämällä sanoja, kuvia tai valokuvia?

Viesteissä voi myös kertoa omasta elämästään ja miksi kokee asian tärkeäksi. Kampanjan henkilöt vastaanottavat kampanjan aikana jopa kymmeniä tuhansia viestejä ja monet ovat kertoneet pyrkivänsä lukemaan ne kaikki. Viesteistä kannattaakin tehdä henkilökohtaisia ja rohkeita, jos haluaa niiden erottuvan muista.

Solidaarisuuskortteja kirjoittaessanne voitte käyttää joko Amnestyilta saamiinne valmiita korttipohjia tai askarrella omat kortit. Tekstin lisäksi korteissa voi mielellään käyttää kuvia, värejä, tarroja – vain luovuus on rajana.

SOLIDAARISUUSVIESTI NETH NAHARALLE

ENGLANTI

Lots of strength, Neth. I hope you get out of prison soon. You are strong for exercising your right to freedom of expression and I hope you can continue expressing yourself without fear.

I'm rooting for your freedom. You could have remained silent, but you preferred to speak out and exercise your right to freedom of expression. May you leave prison with your head held high and with the same courage.

PORTUGALI

Muita força Neth. Desejo que você saia da prisão o mais rápido possível. Você foi forte por exercer seu direito de liberdade de expressão e desejo que você continue se expressando sem medo.

Estou a torcer pela sua liberdade. Você poderia ter calado, mas você preferiu falar e exercer seu direito de liberdade de expressão. Que você saia da prisão de cabeça erguida e com a mesma coragem.

SUOMI

Paljon voimaa, Neth. Toivon, että pääset pian pois vankilasta. Olet vahva käyttäessäsi sananvapauttasi, ja toivon, että voit jatkaa itsesi ilmaisua ilman pelkoa.

Kannatan vapauttasi. Olisit voinut vaieta, mutta halusit mieluummin puhua suoraan ja käyttää sananvapauttasi. Toivon, että saat lähteä vankilasta rohkeana ja pää pystyssä.

HUOMIOITAVAA

Näytä Nethille, ettei hän ole yksin. Lähetä solidaarisuusviesti Nethin tueksi.

Neth puhuu **englantia** ja **portugalia**, ja hän tykkää tanssia ja laulaa. Voit piirtää esimerkiksi mikrofonin tai Nethin hänen kahden lapsensa kanssa (viisivuotias poika ja kaksivuotias tyttö). Ole luova!

Kirjoita viestiin myös Nethin virallinen nimi, **Ana da Silva Miguel**, jotta viesti löytää oikealle henkilölle vankilassa.

SOLIDAARISUUSVIESTI KYUNG SEOK PARKILLE**ENGLANTI**

Hello Park Kyung Seok

Greetings from Finland!

We support you!

Thank you for your work.

Don't lose your hope, continue your work.

We are thinking of you!

We deeply appreciate your courage and dedication.

Your efforts are changing the world

Park Kyung Seok, you are the best!

Always stay strong!

KOREA

박경석님 안녕하세요

핀란드에서 인사드립니다!

당신을 응원합니다!

수고해주셔서 감사합니다.

용기를 잃지 말고 앞으로도 힘내세요.

당신을 생각하고 있습니다!

당신의 용기와 헌신에 깊이 감사드립니다.

당신의 노력이 세상을 바꾸고 있습니다.

박경석 대표님 정말 멋지십니다!

항상 힘내세요!

SUOMI

Hei Park Kyung Seok

Terveisiä Suomesta!
(tämä tervehdys voi olla vain viestin alussa)

Olemme tukenasi!

Kiitos tekemästasi työstä.

Älä menetä rohkeuttasi ja jatka tulevaisuudessakin työtä.

Ajattelemme sinua!

Arvostamme syvästi rohkeuttasi ja omistautumistasi.

Työsi muuttaa maailmaa.

Park Kyung Seok, olet huippu!

Pysy aina vahvana!

HUOMIOITAVAA

Kirjoita, piirrä tai askartele Kyung Seok Parkille ja Solidarity Against Disability Discrimination -järjestölle viestejä, joissa osoitat heille kannustusta ja arvostusta

Etelä-Koreassa henkilön nimi kirjoitetaan muodossa Sukunimi Etunimi. Kirjoita siis viesteihin Park Kyung Seok tai 박 경석. Älä käytä nimen kirjoittamisessa punaista tai sitä lähellä olevaa väriä, sillä korealaisessa kulttuurissa henkilön nimen kirjoittaminen punaisella toivoo hänelle kuolemaa.

SANASTO SUOMI – ENGLANTI

Hallitus *Government*

Ihmisoikeudet *Human rights*

Ihmisoikeusloukkaus *Human rights violation*

Ihmisoikeuspuolustaja *Human rights defender*

Ihmisoikeussopimus *Human rights treaty*

Ilmaista *Express*

Kansainvälinen oikeus *International law*

Kaltoin kohtelu *Mistreatment*

Kidutuksen kieltö *Prohibition of torture*

Kokoontumisvapaus *Freedom of assembly*

Kritisoida *Criticize*

Köyhyys *Poverty*

Mielivaltainen pidätys/vangitseminen *Arbitrary arrest/detention*

Mustamaalauskampanja *Smear campaign*

Määritellä *Define*

Pidättää *Arrest*

Pormestari *Mayor*

Oikeudenmukainen oikeudenkäynti *Fair trial*

Oikeus, oikeudenmukaisuus *Justice*

Oikeus elämään *Right to life*

Oikeus terveyteen *Right to health*

Oikeus henkilökohtaiseen vapauteen ja turvallisuuteen *Right to personal liberty and security*

Oikeus yhtäläiseen lain suojaan *Right to equal protection of the law*

Oikeutus, peruste *Justification*

Osallistua *Participate*

Pidättää *Arrest*

Pormestari *Mayor*

Sanan- ja mielipiteenvapaus *Freedom of expression*

Solidaarisuus *Solidarity*

Suojella *Protect*

Tasa-arvo *Equality*

Toimeenpanna, toteuttaa *Enforce*

Tukahduttaa *Repress*

Tuomita *Convict*

Tyytymättömyys *Discontent*

Vaatia, kehottaa *Urge*

Vaatia, vedota *Call on*

Vapaus syrjinnästä *Freedom from discrimination*

Vedota *Appeal*

Velvollisuus *Responsibility, obligation*

Vetoomus *Petition*

Välittömästi *Immediately*

Yhdenvertaisuus *Equity*

YK (Yhdistyneet Kansakunnat) *UN (United Nations)*

YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista
United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD)

YK:n yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus
United Nations Universal Declaration of Human Rights (UDHR)

Kansalaisyhteisöjä ja poliittisia oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus
The International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR)

Taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus
The International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR)

VIESTEISSÄ
ON VOIMAA.

AMNESTY
INTERNATIONAL

